

Frottage

In deze les:	<ul style="list-style-type: none"> • Ontdek je hoe je door middel van frottage verschillende texturen kunt vastleggen en combineren om een kunstwerk te maken. • Je leert kijken naar de wereld om je heen en speelt met vormen en structuren.
Aan het eind van deze les:	<ul style="list-style-type: none"> • Heb je geleerd hoe je met frottage een afdruk van een textuur maakt. • Kun je verschillende texturen herkennen en combineren tot een collage. • Heb je een kunstwerk gemaakt waarbij je eigen creativiteit centraal staat.
Wat heb je er aan?	<ul style="list-style-type: none"> • Door frottage te gebruiken, leer je beter observeren en analyseren. Je ontdekt texturen in je omgeving, zoals boomschors of munten, en leert hoe deze kunnen bijdragen aan een gedetailleerd kunstwerk. • Frottage stimuleert creatief denken en probleemoplossing. Je moet bedenken hoe verschillende texturen samen een mooi en samenhangend beeld kunnen vormen. Dit vergroot je vermogen om nieuwe ideeën te bedenken en creatief om te gaan met uitdagingen. • Terugkijken op de keuzes die je gemaakt hebt bevordert zelfreflectie en helpt je om je eigen werk kritisch te beoordelen. • Ten slotte leer je via frottage visueel te communiceren, zonder woorden, door gebruik te maken van beelden die emoties of ideeën overbrengen.
Je hebt nodig:	<ul style="list-style-type: none"> • Verschillende objecten met duidelijke texturen (bijv. bladeren, munten, stoffen, hout, putdeksels, vergiet) • Dun papier (zoals patroonpapier, onbedrukt krantenpapier of printerpapier) • Potlood (3B - 9B) • Zelfgemaakt grafietblok (zie gids) • Lijm • Tape • Schaar • Gum
Tips	Zorg dat je steeds voldoende grafiet op je grafietblok hebt.
De werkplanning	<p>Objecten verzamelen Zoek in de klas, thuis, of buiten naar objecten met interessante texturen. Denk aan dingen zoals bladeren, boomschors, muntjes, stukjes stof, of iets anders dat een duidelijke textuur heeft.</p> <p>Frottage maken Leg een object onder een vel papier. Wrijf met het grafietblok over het papier totdat de textuur van het object zichtbaar wordt. Experimenteer met verschillende voorwerpen en probeer diverse texturen vast te leggen. Herhaal dit voor elk object op een nieuw stukje papier.</p> <p>Uitknippen Knip de gemaakte frottages uit. Dit kunnen verschillende vormen zijn: geometrisch of juist organisch of beide.</p> <p>Collage maken Leg de verschillende textuurstukken naast en over elkaar op een nieuw vel papier. Speel met de compositie: schuif de texturen rond totdat je een interessant geheel hebt. Plak de stukjes vast als je tevreden bent met de compositie.</p> <p>Afwerking Werk het kunstwerk verder uit door lijnen (of een eigent ekening) toe te voegen of misschien wel iets weg te gummen.</p> <p>Reflectie Kijk naar je collage. Welke texturen vallen het meest op? Hoe werken ze samen? Hoe verschillen de texturen die je hebt gebruikt van elkaar? Wat valt je op als je verschillende texturen combineert? Kun je emoties of verhalen zien in de combinatie van de vormen en structuren? Schrijf je antwoorden op je kunstwerk erbij met potlood zodat het onderdeel wordt van je kunstwerk.</p>
